

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšra a Mgr. Lenky Krupičkové, v právní věci žalobců: **a) B. V. K., b) N. I. K.**, oba zastoupeni Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praze 7, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 12. 6. 2019, č. j. 11 A 36/2019 - 30,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 25. 9. 2018, č. j. VS-1205/835.3/2-2018 (dále též „prvostupňové rozhodnutí“), byla s odkazem na ustanovení § 22 odst. 3 zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o státním občanství“) zamítnuta žádost žalobců o udělení státního občanství České republiky.

[2] Rozhodnutím ministra vnitra ze dne 20. 12. 2018, č. j. MV-141730-3/SO-2018, byl zamítnut rozklad žalobců proti rozhodnutí žalovaného.

II.

[3] Žalobci napadli rozhodnutí ministra vnitra žalobou u Městského soudu v Praze (dále též „městský soud“), který ji v záhlaví uvedeným usnesením odmítl. Odkázal přitom na § 26 zákona o státním občanství, podle něhož je rozhodnutí ministra vnitra vyloučeno ze soudního přezkumu. Návrh žalobců na přerušení řízení do rozhodnutí Ústavního soudu o návrhu na zrušení tohoto ustanovení neshledal městský soud důvodným. Ústavní soud totiž v nález ze dne 11. 10. 2016, sp. zn. Pl. ÚS 5/16, dospěl k závěru, že § 22 odst. 3 zákona o státním občanství není v rozporu s ústavním pořádkem. Je-li ústavně konformní ustanovení, podle něhož nemusí rozhodnutí podle § 22 odst. 3 zákona o státním občanství obsahovat odůvodnění a správní spis nemusí obsahovat stanovisko policie a zpravodajských služeb, pak stejně nemá soud v případném soudním řízení co přezkoumávat. Za tohoto stavu tak městský soud neměl pochybnost ohledně souladu § 26 zákona o státním občanství se zákonem.

III.

[4] Proti rozsudku městského soudu podali žalobci (dále též „stěžovatelé“) kasační stížnost. Stěžovatelé primárně namítali, že správní soud se dostatečně a přezkoumatelně nevyřadil s uplatněnými žalobními námitkami. Dále nesouhlasili s názorem městského soudu, že nebyl důvod pro přerušování řízení, a zdůraznili, že bylo namísto vyčkat rozhodnutí Ústavního soudu o návrhu na zrušení § 26 zákona o státním občanství. Stěžovatelé vyjádřili přesvědčení, že § 26 zákona o státním občanství je protiústavní pro rozpor s čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. K tomu citovali nálezy Ústavního soudu ve věcech zrušení výluky soudního přezkumu v případě rozhodnutí o správním vyhoštění cizince a rozhodnutí, opatření a jiných úkonů Bezpečnostní informační služby. Poukázali rovněž na to, že státní občanství je nutnou podmínkou pro výkon některých ústavně zaručených práv. Vyloučením soudního přezkumu bylo dále dotčeno právo nebyť diskriminován, nebyť vystaven svévoli a právo na zachování důstojnosti. Odvolali se na zásadu právního státu. Městský soud se těmito námitkami dle jejich názoru nezabýval dostatečně a odmítnutím žaloby porušil základní ústavně zaručená práva stěžovatelů. Proto navrhli, aby Nejvyšší správní soud zrušil usnesení městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na § 26 zákona o státním občanství, podle něhož jsou ze soudního přezkumu vyloučena rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení státního občanství dle § 22 odst. 3 téhož zákona. Ústavní soud v nálezu ze dne 11. 10. 2016, sp. zn. Pl. ÚS 5/16, potvrdil, že § 22 odst. 3 zákona o státním občanství nepředstavuje porušení ústavního pořádku. Dále Ústavní soud nálezem ze dne 2. 7. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 39/17, zamítl návrh na zrušení § 26 zákona o státním občanství s tím, že vylučuje-li zákonodárce toto rozhodnutí o neudělení státního občanství pro ohrožení bezpečnosti státu ze soudního přezkumu, nedostává se tím do rozporu se zákazem výluky soudního přezkumu podle čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Městský soud tedy nemohl než žalobu odmítnout. Proto žalovaný navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

V.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Nejvyšší správní soud neshledal, že by napadené usnesení městského soudu bylo nepřezkoumatelné. Přestože se městský soud k věci vyjádřil stručně, je z jeho rozhodnutí seznatelné, z jakého důvodu žalobu odmítl i proč zaujal názor, že jím aplikovaná právní úprava je souladná s ústavním pořádkem a nevyčkal na rozhodnutí Ústavního soudu ve věci návrhu na zrušení § 26 zákona o státním občanství. Ačkoliv si jistě lze představit ještě podrobnější vypořádání uplatněných námitek, nezpůsobuje způsob zvolený městským soudem nutnost zrušení jeho rozsudku. Postup městského soudu odpovídá konstantní judikatuře, podle níž není povinností správního soudu reagovat na každý dílčí argument uplatněný v podání a ten obsáhle vyvrátit; úkolem soudu je uchopit obsah a smysl argumentace a vypořádat se s ní (podpůrně srov. nálezy Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 201/04, I. ÚS 729/2000, I. ÚS 116/05, IV. ÚS 787/06, ÚS 989/08, III. ÚS 961/09, IV. ÚS 919/14).

[9] Podle § 26 zákona o státním občanství [r]ozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení státního občanství České republiky podle § 22 odst. 3 je vyloučeno z přezkoumání soudem.

pokračování

[10] Podle § 22 odst. 3 zákona o státním občanství [k] *žádosti o udělení státního občanství České republiky, kterou podal žadatel starší 15 let, si ministerstvo vyžádá stanoviska Policie České republiky a zpravodajských služeb České republiky; tato stanoviska se nestávají součástí spisu, pokud obsahují utajované informace. V případě, že v řízení vyjde na základě stanoviska Policie České republiky nebo zpravodajské služby, které obsahuje utajované informace, najevo, že žadatel ohrožuje bezpečnost státu, jeho svrchovanost a územní celistvost, demokratické základy, životy, zdraví, nebo majetkové hodnoty, v odůvodnění rozhodnutí se pouze uvede, že k zamítnutí žádosti došlo z důvodu ohrožení bezpečnosti státu.*

[11] V dané věci je rozhodnou právní otázkou zákonnost usnesení o odmítnutí žaloby, tzn., zda neexistovaly podmínky pro věcné projednání žaloby. Městský soud odmítl žalobu z důvodu vyloučení soudního přezkumu rozhodnutí o neudělení státního občanství z důvodu ohrožení bezpečnosti státu podle § 26 zákona o státním občanství. Nejvyšší správní soud neshledal usnesení o odmítnutí žaloby nezákonným.

[12] K námitce stěžovatelů, že městský soud měl vyčkat rozhodnutí Ústavního soudu ve věci sp. zn. 39/17, Nejvyšší správní soud uvádí, že pokud soud dle čl. 95 odst. 2 Ústavy při rozhodování věci dospěje k závěru, že zákon, který má být ve věci aplikován, je v rozporu s ústavním pořádkem, je povinen takovou věc předložit Ústavnímu soudu. Tomu by v případě, že totožný návrh byl již v jiné věci podán, odpovídalo přerušení řízení dle § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s. Nemá-li však soud o ústavní konformitě zákona pochybnosti, není jeho povinností řízení přerušit (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 4. 2019, č. j. 1 As 57/2018 - 46). Nadto Nejvyšší správní soud konstatuje, že Ústavní soud nálezem ze dne 2. 7. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 39/1, návrh na zrušení ustanovení § 26 zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství zamítl.

[13] Ústavní soud v citovaném nálezu neshledal rozpor uvedeného ustanovení s čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny, tedy právem jednotlivce na spravedlivý proces. Konkrétně Ústavní soud uvedl, že „*zákaz vyluky ze soudního přezkumu podle čl. 36 odst. 2 Listiny se vztahuje pouze na případy, ve kterých nejen že musí jít o konkrétní základní právo, ale současně se musí rozhodnutí orgánu veřejné správy takového konkrétního základního práva skutečně týkat (srov. nález Ústavního soudu ze dne 16. 12. 2014 sp. zn. Pl. ÚS 9/14). V této souvislosti Ústavní soud poukazuje na nález ze dne 24. 4. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 23/11, kterým byl odmítnut návrh na zrušení vyluky soudního přezkumu rozhodnutí o neudělení víza. Ústavní soud v uvedeném nálezu dospěl k závěru, že do soukromého a rodinného života může fakticky zasáhnout až rozhodnutí bezprostředně vedoucí k nucenému opuštění země, které teprve vytvořené vazby přetne, zatímco samotné neudělení víza tento efekt nemá. V nyní posuzované věci tedy ani skutečnost, že udělení státního občanství trvale mění status osoby žadatele – možnost realizovat a rozvíjet osobní, rodinné, sociální a ekonomické vazby, které tvoří soukromý a rodinný život – sama o sobě nestačí pro splnění podmínky zákazu vyluky ze soudního přezkumu. Proto argumentaci navrhovatele a Veřejné ochránčyně práv (body 11. a 47. odůvodnění tohoto nálezu), že předmětný zákaz vyluky je splněn již tím, že důsledkem neudělení státního občanství je drubotné dotčení ústavně zaručených práv neúspěšných žadatelů, je tak třeba odmítnout, neboť těchto základních práv se rozhodnutí o zamítnutí žádosti o státní občanství netýká ve smyslu čl. 36 odst. 2 Listiny.*“

[14] Co se pak týče ústavní konformity kompetenční vyluky podle § 26 zákona o státním občanství, Ústavní soud uvedl:

„71. Napadené ustanovení nevylučuje ze soudního přezkumu všechna rozhodnutí o neudělení státního občanství, ale prostřednictvím odkazu na § 22 odst. 3 zákona o státním občanství jen ta, kterými byla zamítnuta žádost o udělení státního občanství z důvodů spojených s bezpečností státu na základě stanovisek Policie České republiky a zpravodajských služeb České republiky, jejichž obsahem je utajovaná informace, podle které žadatel ohrožuje bezpečnost státu, jeho svrchovanost a územní celistvost, demokratické základy, životy, zdraví, nebo majetkové hodnoty. Ve všech ostatních případech zamítnutí žádosti o udělení občanství pro nesplnění podmínek stanovených zákonem o státním občanství není soudní přezkum vyloučen.

72. Ústavní soud se právní úpravou rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení státního občanství z důvodů spojených s bezpečností státu již v minulosti zabýval, když zamítl návrh na zrušení § 22 odst. 3 zákona o státním občanství, který ukládá ministerstvu, aby v odůvodnění takového zamítavého rozhodnutí nesdělovalo ty důvody nevyhovění žádosti o udělení státního občanství, které z takových stanovisek bezpečnostních služeb vyplývají. Ústavní soud v této věci dospěl k závěru, že: uvedený postup má vést k tomu, že konkrétní důvody nevyhovění žádosti nebudou žadateli o občanství sdělovány jen v těch případech, kdy je zde reálná obava, že by jejich zpřístupnění mohlo ohrozit bezpečnost státu či třetích osob. S ohledem na uvedené sleduje napadená právní úprava legitimní cíl, kterým jsou bezpečnostní zájmy státu. (náleží ze dne 11. 10. 2016, sp. zn. Pl. ÚS 5/16).

73. Pokud jde o cíl napadené právní úpravy, ten je s ohledem na její provázanost s § 22 odst. 3 zákona o státním občanství shodný, tzn. bezpečnostní zájmy státu – minimalizace možnosti úniku utajovaných informací. Jak bylo již konstatováno ve shora citovaném nálezu, od kterého nemá důvod se Ústavní soud v nyní posuzované věci odchýlit, takový cíl lze považovat za legitimní. Napadenou právní úpravu – vylučující ze soudního přezkumu toliko právě ta rozhodnutí, kterými byla zamítnuta žádost o udělení státního občanství z důvodu utajované informace o ohrožení bezpečnosti státu – nelze proto považovat za projev svévole zákonodárce. Ústavní soud tedy nepovažuje napadené ustanovení za rozporné ani s principem demokratického právního státu ve smyslu čl. 1 odst. 1 Ústavy.“

[15] Nejvyšší správní soud pro výše uvedené závěry Ústavního soudu v dané věci neshledal, že by napadené usnesení městského soudu bylo nezákonné, když jím byla odmítnuta žaloba stěžovatelů z důvodu kompetenční výluky podle § 26 zákona o státním občanství, neboť toto ustanovení je ústavně konformní. K totožnému závěru ostatně dospěl zdejší soud již v rozsudcích ze dne 19. 7. 2019, č. j. 2 As 174/2017 - 30, ze dne 13. 8. 2019, č. j. 9 As 211/2018 - 37, či ze dne 15. 8. 2019, č. j. 9 As 85/2018 - 49, na které soud v podrobnostech odkazuje.

[16] S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[17] Nejvyšší správní soud nerozhodoval o návrhu stěžovatelů na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, protože o tomto mimořádném opravném prostředku bylo rozhodnuto bez zbytečného prodlení po nezbytném poučení účastníků řízení a obstarání dalších podkladů nutných pro rozhodnutí. Ze stejného důvodu kasační soud ani nevyžadoval soudní poplatek za tento návrh.

[18] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelé nebyli v řízení o kasační stížnosti úspěšní, nemají tedy právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože podle obsahu spisu mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. září 2019

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu